تەوەرەی دەنگەکان سەبارەت بە کاری هەرەوەزی ...عەزیز محمد و شەماڵ عەلی

کورتەیەك بۆ ناساندنی هەرەوەزی :

هەرەوەزی دیاردە و بوونێکی مێژوویی و جیهانیی هەیە، هەرچەندە زۆر جار ڕەنگ و دەنگی سەردەمی سەرھەڵدانەکەی خۆی گرتووە؛ هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی ئایینی گروپە ئایینی و □□□وییەکان دەرکەوتووە و هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی خێڵەکی و گوندەکان دەرکەوتووە و هەندێك جاریش وەك خۆبەسێی کۆمەڵە هاوچەرخەکان لە سەردەمی جەنگەکان و قاتوقڕیی وشکە ساڵەکان دەرکەوتووە، بەڵام لەنێو هەموو سەردەمەکان هەرەوەزی و بیرۆکە و ئاوەزی ژیانی هەرەوەزیی بەجۆرێك بوونی هەبووە .

لەنێو ئەم ڕۆژگارەش لە هەرێمی کوردستان خەریکە لەنێو دەروونی قەیرانە ئابووریی و کولتووریی و م□□□یی و ڕامیاریی و جەنگیی-سەربازییەکان بەجۆرێك هەروەزییەکان و بیرۆکەی هەرەوەزی کۆمەڵایەتیی وەك ئەڵتەرناتیڤێك خۆی دەردەخاتەوە. سایتی دەنگەکان وەك بڵندگۆی دەنگە ڕۆشنبیر و ڕەخنەگر و ناڕازی و بەهەڵوێستەکان بۆ ڕۆشنایی خستنە سەر مێژووی بزووتنەوە و بیرۆکە هەرەوەزییەکان لە هەرێمی کوردستان و ناوچەکە ئەم تەوەرەیەی بۆ گفتۆگۆ و لێدوان لەو بارەوە کردووەتەوە، بە هیوای سەرھەڵدان و درووسبوون و دروستکردنی دیالۆگ و لێدوانیی جەماوەریی و کۆمەڵایەتیی لەبارەی هەرەوەزی و بزووتنەوەی هەرەوەزی وەك ئەڵتەرناتیڤ.

لێرەدا بە زنجیرە وەڵامی نووسەران و چالاکوانانی بواری هەرەوەزی بڵاو دەکەینەوە. 10

بەڕێزان: شەماڵ عەلی وعەزیز محمد

– سەرەتا ئەگەر بکرێت کورتەیەك لەبارەی ڕابووردووی چالاکی خۆت و ئاراستەی بیرکردنەوەت بۆ خوێنەران بگێڕیتەوە؟

شەماڵ عەلی: من کەسێکی کۆمۆنیستم و لە سەرەتای هەشتاکانەوە لە ناو جووڵانەوەی چەپی ڕادیکاڵی ئەو سەردەمەدا لە ڕووی سیاسییەوە ئەکتیڤ بووم. لە سەرەتای دامەزراندنییەوە ئەندامی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عیراق بووم. لەگەڵ دامەزراندنی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستانیشدا ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی و مەکتەبی سیاسی ئەو حزبە بووم و تا ئێستاش ئەندامی هەردوو ئەو حزبانەم.

عزیز محمد: هەڵسوڕاوێکی سیاسیم لە سەرەتای هەشتاکانەوە بە مەبەستی زیادکردنی بەشی ئینسانەکان لە (ژیان و ئازادی و دەسەڵات) لە ڕێگای هەڵوێستی جەماعییەوە و بە ئاسۆی ڕزگاری یەکجاری و هەمەلایەنەوە کەم تا زۆر هەڵسوڕاوم.

– "بزووتنەوەی هەرەوەزی" ئەم دەستەواژەیە بۆ ئێوە چی دەگەیەنێت؟

بزووتنەوەی سیاسی یان کۆمەڵایەتی بە ئەکتێکی دەستەجەمعی فراوان و ئامانجدار و زۆر جار فۆرمەڵەنەکراو دەگوترێت. بزووتنەوەی هەرەوەزی دەتوانێت ناو بێت بە جووڵانەوەیەکی فراوانی پێکهێنانی هەرەوەزییەکان لە پانتاییەکی فراواندا بە فۆرمی جۆراوجۆرەوە بە مەبەستی وەڵامدانەوە بە پێداویستی جۆراوجۆری ئابووری و کۆمەڵایەتی. دیارە ئێمە هیشتا هەشتا لە کوردستاندا جووڵانەوەیەکی فراوانی پێکهێنانی هەرەوەزییەکان نابینیت. ئەوەی کە هەیە هەوڵە و دەستپێشخەرییەکی بە ئەرزشە لە شاری خانەقین و خەریکە پەل بۆ جێگای تریش دەکێشێت، ئومێدەوارین تا ئاستی جووڵانەوەیەکی فراوان گەشە

بکات.

– بۆ بەچوونی ئێوە هەرەوزییەکان ئامرازی ڕیفۆرمکردن یان ئەڵتەرناتیڤن؟

هەرەوزییەکان وەک هەر کارەکی دەستەجەمعی تر لەناو سیستەمی چینایەتیدا لەژێر کاریگەری ئاسەی سیاسی و فیکری باڵادەست تیایاندا دەتوانن ئامرازی وەدیهێنانی ئامانجی جیاواز بن. هەرەوزییەکان خۆیان لە خۆیاندا ناتوانن ئەڵتەرناتیڤی سیستەمی ئێستا بن. بەڵام دەتوانن فاکتەرەکی بەهێز بن بۆ هێنانەدی زەمینەی سەرهەڵدانی سیستەمەکی ئەڵتەرناتیڤ. دیارە لای ئێمە هەرەوزییەکان چ لە ئێستادا و چ لە ئایندەشدا (کە ببەتە جووڵانەوەیەکی هەرەوزی بەهێز) دەتوانن ببنە جێگای پێکگەیشتن و هاوکاری ڕەوتی سیاسی و ئاسەی جیاواز و هەمەچەشن. هەربۆیە ئەوەی لێرەدا دەیڵێین بە مانای لە قاڵبدانی پێشوەختی هەرەوزییەکان و بەشداریکردن تیایدا بە شەرتی چەقەیان بەمەرجی باڵادەستی ئەو تێڕوانینە نییە کە ئێمە هەمانە. بەڵام ئێمە لامان وایە ئەوانەی کە هەرەوزییەکان بە ئامرازی ڕووخاندنی سیستەمی ئێستا و جێگاگرتنەوەی بە سیستەمەکی نوێ دەزانن (یان بەو پێوەرەوە ڕەخنەی لێدەگرن و پێیان وایە کە هەرەوزییەکان بۆیە جیگای ڕەخنەن کە ناتوانن ببنە ئەو ئامرازە) دەرگیری وەهمەکی گەورە بوون. بەڕای ئێمە هەڵگەڕانەوەی سەرمایەداری بە شێوەش مەحاڵە و لە پرۆسەی شۆڕشیشدا لە دەسەڵاتخستنی چینی سەرمایەداران و گرتنی دەسەڵات لەلایەن چینی کرێکارەوە پێویستیەکی حەیاتی و چارەنووسسازترین وەرچەرخانیشە لەو پرۆسەیەدا. شۆڕشیش چ لە وەرچەرخانە چارەنوسسازەکەیدا و چ بە بەئاکام گەیاندنی وەک پرۆسەیەک پێویستی بە حزبی سیاسی و خەباتی سیاسی یەکگرتووانە و ڕێکخراوی کەمەنیستەکان (واتە ئەو بەشە لە چینی کرێکارە کە نەک کەمکردنەوەی مەینەتیەکانی جەماوەر لە سایەی سەرمایەداریدا بەڵکو ئامانجی سەرنگونکردنی هەموو سیستەمەکەیە) هەیە. هەرەوزییەکان ناتوانن جێگای ئەو ئامرازو کەرەستانەی شۆڕش بگرنەوە. هەرکەس دەیەوێت لەمەڕەدا بانگەشەی ئەوە بکات کە گوایە ئەو دیدە بۆ شۆڕش و ئامرازەکانی کۆنە و خەباتی سیاسی و تەحەزوب پێویست نییە، لە ڕاستیدا کەوتەتە ژێر کاریگەری وەهمەکەوە کە لە دنیای سەردەمدا سامان و سەرچاوەی دارایی زەبەند بە بەڵاوکردنەوەی تەرخان کراون و چەندین دەزگای سیخوڕی و کارگەی و ڕاگەیاندنی لە پشتەوەن.

هەرەوەزیەکان لای ئێمە سەرەڕای ئەوەی کە لە بناغەوە بەرەنجامی گیانی هاوکاری و پێکەوە کارین. بەڵام دەکرێت لە دنیای سەردەمدا (کاتێک کە ڕەوتی ناشۆڕشگێڕ باڵادەست بن تاییاندا) ببن بە ئامرازی دەستی ڕەوتی ڕیفۆرمیستی و تەنانەت کۆنەپەرستیش. وەک چۆن سەندیکا کرێکارییەکان کە بەرهەمی گەشەکردنی خەبات و هۆشیاری چینایەتی کرێکارن لە قۆناغێکی دیاریکراودا بوونەتە داردەستی ڕەوتی کۆنەخواز و تەنانەت فاشیستیش، وەک ئەوەی لە ئیتالیای مۆسۆلینیدا بینیمان، هەرەوەزیەکانیش شرینقەی مەناعەیان لەو جۆرە بەکارهێنانە لێ نەدراوە. هەر بۆیە ئێمە بەپێچەوانەی ئەوانەی کە بانگەشەی خۆدوورگرتنی هەرەوەزیەکان لە سیاسەت و فیکر دەکەن و لە ڕاستیدا ناواقعیترین بانگەشە دەکەن، وا دەزانین موتووربەکردنی هەرەوەزیەکان بە سیاسەت و مەنهەجی بارهێنانی بەشداران تیایدا بە گیانی پشتبەخۆ بەستن و بەشداری لە بڕیارداندا و دیموکراسی ڕاستەوخۆ مەرجی پەرەگرتن و پێشکەوتنیانە و پرنسیپی لەهەرکەس بە پێی توانا و بە هەرکەس بە پێی پێویستی مەرجێکی ڕۆڵگێرانیانە لە زەمینەسازیدا بۆ ئاڵوگۆڕی ڕیشەیی.

ماوەتەوە ئەوەی بڵێین کە بە دیدی ئێمە هەرەوەزیەکان ئەگەر تەنانەت ئامرازی ڕیفۆرمیش بن، بەشداری شۆڕشگێڕان و کۆمۆنیستەکان تیایدا ئەرکێکە دواخستن هەڵناگرێت. کۆمۆنیستەکان و بە تایبەت لە کوردستاندا مێژوویەکیان لە خۆدوورگرتن لەو پیکهات و ڕێکخراوانە هەیە کە دەقاودەق جێگای پەسەندیان نیین. لە دیدی ئێمەدا ئەوە ناتوانێت مامەڵەی کەسانێک بێت کە دەیانەوێت لە واقعدا کاریگەرییەکیان هەبێت و جگە لە پاراستنی شوناسی سیاسی خۆیان ئەرکیکیان بۆ خۆیان دانابێت. هەندێک بە شانازییەوە دەڵێن لە هەڵپەڕکێیەکدا بەشداری ناکەین سەرچۆپی بەدەست خۆمانەوە نەبێت، ئەوانە تەنها دەبێت ئاوات بخوازن کە هەندێ شانسیان هەبێت لە شایی خۆشیاندا بە دەی خۆیان هەڵپەڕن. باڵادەستی سیاسەتێک و مەنهەجێکی شۆڕشگێڕانە لە هەرەوەزیەکاندا یان لە هەر فۆرمێکی تری ڕێکخراوەی جەماوەریدا مەسەلەیەکی پراکتیکیە و ئەو لایەنەی خۆی بە خاوەنی ئەو مەنهەجە دەزانێت دەبێ هەموو ڕۆژێک ڕابەر بوونی خۆی و کارامەبوونی خۆی لە بەسەرکەوتن گەیاندنی ئەو ڕێکخراوەداو گەیشتنی بە ئامانجە ڕاگەیەندراوەکانی بسەلمێنێتەوە تاکو بتوانێت مەنهەجی خۆی باڵادەست بکات.

– بە پشتبەستن بە کامە بنەما و ئەزموون هەرەوەزییەکان دەخرێنە خانەی ئامانجی بزووتنەوەی ڕیفۆرمیستی یان خزمەتکردن بە مانەوەی

سیستەمە چینایەتییەکە؟

لە مێژووی ڕابردووی جووڵانەوەی کرێکاری و سۆشیالیستیدا، هەرەوەزیەکان و ڕۆڵ و کاریگەریان لە قۆناغی جۆراوجۆردا مەیدانی کێشمەکێش و جەدەلی جیاواز بوون. بەشیک لەو ڕەخنە یاخود سەرنجانەی سۆشیالیستەکان لەسەر ئەم بابەتە بوویانە لە جێگای خۆیاندا بوون و بەشیکی تریشی زادەی تێگەیشتنێکی تایبەت لە سۆشیالیزم و شۆڕش بوون کە لە ڕوانگەی ئەمەوە تێگەیشتنی دروستی کۆمۆنیستی نەبوون. بەر لە دەرکەوتنی کۆمۆنیزم وەک جووڵانەوەیەکی سیاسی جەماوەریی کاریگەر و جێکەوتنی دیدی مارکس لەناو ئەم جووڵانەوەیەدا ئەزموونی هەرەوەزیەکان لە هەندێک وڵاتدا وەک ئەلتەرناتیڤێکی سیستەمەکە طەرح کراوەو وا بینراوە کە سەرەنجام سەرکەوتن، فراوانبوونەوە و باڵادەستی ئەم ئەزموونانە خودبەخود کاپیتالیزم وەک سیستەمێک کۆتایی پێ دەهێنێت و کۆمەڵگا دەبێتە سۆشیالیستی.

ئەم دیدە پەرەسەندنگەراییە (ئیڤەلیوشنستیە evolutionist) بە پرۆسەی گۆڕانی سەرمایەداری بۆ سۆشیالیزم، سەرەڕای ئەوەی کەوتە بەر ڕەخنە و بە ماوەیەک وەلانرا، لە کۆتایی سەدەی ١٩ و سەرەتای سەدەی بیستدا دووبارە بانگەشەی بۆ کرایەوە. لەو بڕگەیەدا مافی دەنگدانی گشتی (لانی کەم بۆ پیاوان) لەگەلێک وڵاتی گرنگی ئەوروپادا بەدەست هات و یاسا دژە سۆسیالیستیەکان لابران یان لاواز کران و ئەمەش ئەو وەهمەی دروست کرد کە فراوانبوونەوەی هەرەوەزیەکان و سەندیکا کرێکاریەکان لە بوونی هەڵبژاردنە پەرلەمانیەکان و مومکین بوونی گەیشتنی سۆشیالیستەکان بە پەرلەمان، سەرەنجام دەتوانێت لە پرۆسەیەکی شەنەییدا سەرمایەداری بگۆڕێت بە سۆشیالیزم. ئەم دیدە لە ئەڵمانیا ئیدوارد برنشتاین نوێنەرایەتی دەکرد و بەر لەوەش لاسال بانگەشەی بۆ ئەوە دەکرد کە هەرەوەزیە بەرهەمهێنەکان بە کۆمەکی دەوڵەت دەتوانن جێگا بە کۆمپانیا سەرمایەداریەکان لەژ بکەن. گوایە هەرەوەزیەکان وەک ناوکەکەی ئابووری سیستەمی داهاتوو بە پشتیوانی دەوڵەت دەتوانن لە کێ بەرکێ لەگەڵ کۆمپانیا سەرمایەداریەکان گرەو ببەنەوە و سەرەنجام سیستەمێکی ئابووری نوێ بهێننە کایەوە.

ئەم تێڕوانینە بە جەنگاوشەنی هەرەوەزیەکان بەر ڕەخنەی توندی کۆمۆنیستەکان و پەیڕەوانی دیدی مارکس کەوتن. جووڵانەوەی هەرەوەزیەکان کە لە ١٩٠٣ کە بەسەرپەرشتیاری ئەدەلف ڤان ئیلم لە ئەڵمانیا دامەزرا و لە ماوەی دە ساڵدا بە شێوەیەکی بەرچاو پەرەی گرت وەک بەشێک لە ڕەوتیکی ریفۆرمیستی خۆی نیشاندا و لەسەر

نەریتێک چووە پێشەوە کە روبەرت ئۆین و چارلس فوریە بانگەشەیان بۆ دەکرد. بەو جۆرەش هەم لە ڕووی فیکریی□وە بانگەشەکارانی هەرەوەزیەکان بە دیدێکی ریفۆرمیستیی□وە بانگەشەیان بۆ هەرەوەزیەکان دەکرد و هەم لە ڕووی واقعیشەوە هەرەوەزیەکان لەبن ه□زموونی نەریتێکدا بوون کە شۆڕش و ئاڵوگۆڕی شۆڕشگێڕانەی ڕەت دەکردەوە. دەکرێت ئەم ڕاستیە مێژوویيانە کارێکی کردبێت کە جووڵانەوەی هەرەوەزی لە خانەی جووڵانەوەی ڕیفۆرمیستی دانرابێت .

بەڵام ئێمە ئەوە بە حەتمی نازانین کە هەرەوەزیەکان هە تاهەتایە ئەم جێگایەیان هەبێت، واتە لە خانەی جوولانەوەی ریفۆرمیستیدا دابنرێن . لە ڕاستیدا ئێمە ڕۆڵی کۆمۆنیستەکان لەوەی ئەم بوارەیان بە یەکجاری بۆ ڕیفۆرمیزم جێهێشتووە بە بێ کاریگەر نازانین لەوەی هەرەوەزیەکان نەیانتوانیبێت ببنە سەنگەری بەرەنگاریەکی پێشڕەوانە لە ماف و دەستکەوتەکانی کرێکاران و خەڵکی زەحمەتکێش و لانی کەم ئەو ئاکتە بنوێنن کە زۆر جار سەندیکا و یەکێتیە کرێکاریە میلیتانتەکان نوواندویانە. لە دیدی ئێمەوە سۆشیالیستەکان لە سایەی باڵادەستی دەوڵەتگەرایی و مۆدێلی ئابووری نەخشەبۆداڕیژراو و سەرمایەداری دەوڵەتی کەمتر بەلای بایەخی هەرەوەزیەکان بۆ فەراهەمکردنی زەمینەی ئاڵوگۆڕی شۆڕشگێڕانە و سۆشیالیستیدا چوون. مۆدێلی سەرمایەداری دەوڵەتی و بەر لەوەش دەوڵەتگەراییەک کە بە کاریگەریی لاسالیەکان لەناو سۆشیال-ئەنترناسیۆنالی دووەمدا کنەی کردبوو، کارێکی کرد کە لای زۆرێک لە سۆشیالیستەکانی سەدەی بیستەم چ ئەوانەی پر□س□ق□ت بوون، چ ئەوانەش کە ڕەخنەی دیموکراسیانەیان لەو ئەزموونە هەبوو و تەنانەت ئەوانەش کە لایەنگری سۆشیال-دیموکراسی بوون، سۆشیالیزم بە ئابووری نەخشەبۆڕیژراوی دەوڵەتی و ئەنتیتێزی بازاڕی ئازاد ببینرێت، نەک ئابووریەک کە لەسەر بنەمای خۆبەڕیوەبەری و خاوەندارێتی گشتی هەڵوەشاندنەوەی سیستەمی کاری کرێگرتە داڕێژرا بێت. لە چوارچێوەی ئەو دیدە دەوڵەتگەراییەدا بۆ سۆشیالیزم بە پێچەوانەی مارکسەوە کە کۆمۆنیزمی لە ڕووی ئابووریەوە بە بەڕێوەبردنی بەرهەمهێنان لە لایەن یەکێتی کۆمەڵە هەرەوەزیەکان بە بەرنامەیەکی ئابووری گشتی دەبینی (مارکس، الحرب الاهلیة فی فرنسا ١٨٧١ ل ٣٢) هەرەوەزیەکان جگە لە ئیکسیسوارێک کە خاوەندارێتی سەرمایەداریانەی دەوڵەت دەڕازێنێتەوە و لە هەموو ناوەرۆکێکی سۆشیالیستانە داتەکێنراوە، شتێکی تر نەبووە و نییە.

بەڵام سەرنجدانی مەسەلەیەکیش لێرەدا حەیاتییە. دەبێ ئەوەمان لا ڕوون بێت کە هەرەوەزیەکان وەک خۆیان ناتوانن کۆتایی بە

سەرمایەداری بەهێنن تەنانەت ئەو کاتەش کە دەسەڵات کەوتە دەست چینی کرێکار و کۆمەڵگا لەلایەن سیستەمێکی شوراییەوە بەڕێوە دەبرێت. پرۆسەی شۆڕش تەنانەت لە پاش گرتنی دەسەڵاتیشەوە پرۆسەیەکی بەردەوامە و لەم نێوەشدا هەرەوەزیەکان ئەگەرچی دەتوانن ئامرازێک بن بۆ ئاڵوگۆڕپێدانی پەیوەندییەکانی بەرهەمهێنان وەک مۆدێلێک ناتوانن حەسانەتێکی بەردەوامیان لە بەردەم کاریگەریی سەرمایەداریدا هەبێت. کۆمۆنیزم بە مانای شۆڕشی بەردەوامە و کەسێک پێی وا بێت هەرئەوەندە سەرمایەداریت وەک موڵکایەتی بۆرژوازی بە بڕیارێک کۆتایی پێ هێنا و کاری کرێ گرتەت بە بڕیارێک ئیلغا کردەوە ئیتر تۆ تا ئەبەد سەرمایەداریت وێران کرد و فرسەتی سەرهەڵدانەوەت لێ گرتووە، ئەو کەسە سەرمایەداری زۆر بە دەستی کەم گرتووە و زۆر سووک دەستی داوەتە کاری قورسی شۆڕش. سەرمایەداری توانای خۆ تازەکردنەوە و دۆزینەوەی ڕێگا و کەلەبەری تر هەیە بۆ زیندوومانەوە، تەنانەت توانای ئەوەشی هەیە کە هەرەوەزیەکان وەک مۆدێلێک بۆ دووبارە سازدانەوەی سەرمایەداری بەکار بهێنێت.
بۆ نموونە هەر ئەو مەبدەئەی کە دەڵێ "لە هەرکەس بە پێی توانای و بە هەرکەس بە پێی کارەکەی" -کە زۆر کەس بە لەمەتنبێینی سەرنجەکی مارکس کە لە نامیلکەی "ڕەخنە لە بەرنامەی گۆتا"دا هاتووە هەروەها لەژێر کاریگەریی تەبلیغاتەکانی کۆمەنیزمی ڕووسیدا وەک مەبدەئێکی سۆشیالیستی لێی دەڕوانن- هەر ئەو مەبدەئە دەتوانێت هەرەوەزیەکان بکاتە کارگەی بەرهەمهێنانەوەی جیاوازی چینایەتی و ئیمتیازی زیاتر بە ئەوانەی کاری زۆرتر دەکەن.

لە میسر ئەزموونێکی هەرەوەزی هەیە کە لەلایەن هەڵسووڕاوێک بە ناوی سامح سعید عبود وتارێکی دوور و درێژی لەسەر نووسراوە و زۆر بە ترش و خوێوە وەک شۆڕشێکی هێمن و بنەمایی و زۆر ڕادیکال پێشکەش دەکرێت. هەر لە درێژەی ئەو وتارەدا بۆت دەردەکەوێت کە سەرەنجامی ئەو پرۆژەیە گەیشتۆتە دابەشکردنەوەی زەوی و زار و بەرهەمهاتنەوەی خاوەنداریەتی تایبەتی بە خێزانە بەشدارەکان لەو ئەزموونە هەرەوەزیەدا. ئەمە چ ئەزموونێکی شۆڕشگێڕانەیە کە تۆ هەرەوەزی بکەیتە کارگەی بەرهەمهێنانەوەی وردە مالیک و وردە بۆرژوازی؟ کەسێک زۆر شایی بەم ئەزموونەی میسر و ئەو تێگەیشتنە -یان لە ڕاستیدا نادروست تێگەیشتنەی- سامح عەبود بێت لەسەر شۆڕش و ڕۆڵی هەرەوەزیەکان، بە دروستی پێی بەوە نەبردووە دەردی دنیای سەردەم چییە. ئەمە لەم ڕۆژگارەدا بەدەست چاوچنۆکی و قازانجپەرستی سەرمایەدارانەوە گیرمان نەخواردووە، بەدەست سیستەمەکەوە گیرمان خواردووە کە ئەو سیفەتەی سەرمایەدارانی کردۆتە پێداویستیەکی

بنەڕەتی کەڵەکەبوونی سامان و دەسەڵات لە دەستیاندا. ئێمە گیرۆدە و ماڵوێرانی دەستی سیستەمێکین کە لەسەر بنەمای قازانج بەرهەمهێنان و وەبەرهێنان و چەوساندنەوەی ئینسان بە قازانجکردن دامەزراوە.

ناوکەکەی ئەو سیستەمە بەرهەمهێنانی کاڵایە. واتە بەرهەمهێنانیک کە ئامانجەکەی ساغکردنەوەی کاڵا و خزمەتگوزاریی بەرهەمهاتوو لەبازاڕ و لەو ڕێگایەوە قازانجکردنە. بۆ ئەوەی ئینسان لەدەست مەینەتیەکانی ئەمڕۆ ڕزگاری بێت دەبێ ئەو سیستەمەی بەرهەمهێنان و گۆڕینەوە بگۆڕدرێت. دەبێ سیستەمێک دروست ببێت کە تیایدا بەرهەمهێنان بۆ پڕکردنەوەی پێداویستیەکانی ئینسان بێت و کارکردن بۆ هەر کەس تەحقیقکردنی زاتی خۆی بێت و مانادان بێت بە ژیانی نەک بەشێک لە ژیان کە دەیکەینە قوربانی زیندوومانەوەمان. تاکو خاوەنداریەتی تایبەتی بۆرژوازی بوونی هەبێت و بەرهەمهێنان لەپێناوی گۆڕینەوە لەبازاڕ و لەو ڕێگایەوە قازانج کردن بێت، داینەمەی دروستکردنەوەی جیاوازی چینایەتی، وەبەرهێنان و چەوساندنەوە و ژێردەستەکردنی ئینسان لەجێگای خۆیەتی. ئەگەر هەرەوەزیەکان بە ئاراستەی کۆتایی هێنان بە خاوەنداریەتی تایبەتیدا نەبرێن و بە ڕیشەکێشکردنی کاری کرێگرتە و جێخستنی پرنسیپی “لە هەر کەس بە پێی توانا و بە هەرکەس بە پێی پێویستی” نەبرێن جگە لە ئامرازێکی ریفۆرم و جگە لە بەشیک لە بەرنامەیەکی ریفۆرمیستی هیچی تر نابن.

سەرەڕای ئەو سەرنجانە وای بە پێویست دەزانین لێرەدا قسەیەک لەسەر پەیوەندی ریفۆرم و شۆڕش بکەین، کە بە زۆری وەک دوو پێی دژ بە یەک و دوو شتی مانع الجمع (Mutually Exclusive) لە زەینی کۆمۆنیستەکاندا جێخراون. ئیمە پێشتر لەسەر نادروستی دیدگای پەرەسەندنگەرایی (Evolution) بۆ گۆڕینی سەرمایەداری بە سۆشیالیزم قسەی خۆمان کرد. بەڵام لیرەدا پێویستە تەئکید لەوە بکەینەوە کە ریفۆرم و شۆڕش لە سروشتی خۆیاندا ناکۆک نین و ئەو دیدە دروست نییە کە لای وایە هەر ئاڵوگۆڕێک لە سایەی سەرمایەداریدا ڕیفۆرمە و هەر گۆڕانکاریەکیش دوای گرتنی دەسەڵات شۆڕشە. یاخود ئەوەی کە شۆڕش تەنها بەو ساتە دیاریکراوە بزانین کە دەسەڵاتی تیادا لە چینێکەوە بۆ چینێکی تر دەگوویزرێتەوە و گوایە هەر شتێک بەرلەوە مەحکومە بەوەی تەبەعیەت لە مەنتقی سەرمایەداری بکات و بەو مەنتقە کار بکات. هەرچەندە بوار بەرتەسک بێت و مەترسی و ڕێگریەکان گەورە بن، شۆڕش و داڕشتنی بنەمای سیستەمی ئایندەی دوای شۆڕش هەر لە ئەستادا ئیمکانی هەیە. بەم مانایەش دەکرێت هەرەوەزیەکان هەر

ئەمڕۆ لە سایەی سەرمایەداریشدا نموونەیەک لە سیستەم و شیوازی بەڕێوەبردن و خاوەنداریتی سۆشیالیستی پێشکەش بکەن.

لە دیدگای ئەمەدا وەلانی دەسەڵاتی بۆرژوازی و جێگاگرتنەوەی بە دەسەڵاتێکی کرێکاریی لەسەر بنەمای تێدەخولی ڕاستەوخۆ و ئازادانەی جەماوەر خاڵیکی وەرچەرخانی چارەنوسسازی شۆڕشە، بەڵام هەموو شۆڕش نییە. شۆڕش چۆن پاش گرتنی دەسەڵاتیش پرۆسەیەکی بەردەوامە، پێش گرتنی دەسەڵاتیش هەروایە و بەشداری کردن لەم شۆڕشەدا و شۆڕشگێڕێتی بەم مانایە سنوورێکی دیاریکراوی لەگەڵ ریفۆرمیزمدا هەیە، بەڵام ئەو ئاکتانەی یان ئەو هەنگاوانەی ئەمڕۆ هەڵیاندەگرین هەر لە خۆیاندا ناتوانن ئاکت و هەنگاوی شۆڕشگێڕانە یاخود ناشۆڕشگێڕانە بن. هەرەوەزیەکان لەم تێگەیشتنەدا دەتوانن هەر ئەمڕۆ ئاکتی شۆڕشگێڕانە بن و وەک چۆن دەشتوانن ئاکتی ناشۆڕشگێڕانە و ریفۆرمێکی سادە و ڕەنگە ناکاریگەریش بن.

– کەسانێک پێیان وایە ئەم کارە هەرەوەزیانەی کە لە ناوچەی خانەقین دەستی بە براوە، لە بنچەدا کاری دەسەڵاتەو دەبێت فشار بە دەسەڵات ببرێت لە جیاتی کاری هەرەوەزی. ئەی ئێوە ئەمە چۆن دەبینن؟

–

دیارە دەکرێت بە دوو وشە بڵێین ئەو نەزەرە پوچ و بێ ناوەرۆکە و بارگاویە بە چەندین هەڵەی مەنهەجی و سیاسی، بەڵام بەرلەوەی وەڵامی پێ بە پێستی ئەو نەزەرە و دیدگایەک کە لە پشتی وەستاوە بدەینەوە بۆ ئەوەی لە ڕوانگەی خۆمانەوە جێگاوشوێنی هەرەوەزیەکان بناسینین، پێویستە ئەو سیاقە مێژوویی و سیاسی و کۆمەڵایەتیە بناسێنین کە ئەم ئەزموونەی تێدا دەرکەوتووە. کوردستان کۆمەڵگایەکی تایبەتی ناوچەی خۆرهەڵاتی ناوەڕاستە کە ناوچەیەکە کۆمەڵیک خەسڵەتی تایبەت بە خۆی هەیە لە دنیای سەردەمدا. هەر نەخشەیەک کە مەبەستەتی بە ئاراستەی وەدیهێنانی ئاڵوگۆڕی شۆڕشگێڕانەدا هێزی چینی کرێکار و خەڵکی زەحمەتکێش کۆبکاتەوە دەبێت لەسەر بنەمای تێگەیشتنێکی دروستی دۆخی تایبەتی ئەم کۆمەڵگایە و ئەو ڕەوەندە بناغەیانەی خەریکن تیایدا دەگیرسێن دابڕێژرێت. پێویستە لێرەدا ئاماژەیەکی کورت بەوە بکەین کە لە ڕوانگەی ئێمەوە مەنهەجیەتی دروست بۆ لێکدانەوە دەبێت بەر لە هەرشتێک کۆمەڵگا لە گشتیەتی خۆیدا لەبەرچاو بگرێت. بەم مانایەش ئێمە بە لێکدانەوەی دیاردەکان و دانانی نەخشە بەر لە ئاماژەکردن بە ململانێی چینایەتی و بە بنەماوەرگرتنی هەندێک حوکمی گوایە

بڕاوە و بەدیهی لەسەر چینەکان و جێگاوشوێنیان و خەسڵەتی جەوهەریان پێویستە سەرنج بدەینە کۆمەڵگا وتایبەتمەندیی میژویی و سیاسییەکانی. لە ڕوانگەی ئەمەوە کۆمەڵگا لە چینەکان گەورەترە و هیچ کەتەلۆگێکی لەپێشەوە فۆرمۆلەکراو بۆ ناسین و پێشبینی کردنی وردەکارییەکانی پراکتیک و خەباتی چینایەتی موعتەبەر نییە.

لەم بڕگە زەمەنییەدا کە ئێمە دەرکەوتنی هەرەوەزییەکانی خانەقین دەبینیین، پەلامارێکی هەمەلایەنە بەسەر ئاستی ژیان و گوزەرانی کرێکاران و جەماوەری زەحمەتکێش لە ئەنجامداندایە. سیاسەت و بەرنامەی نیۆلیبرالیزم کە لە دوای جەنگی ۱۹۹۱ و بەدەسەڵات گەیشتنی ئەحزابی کوردایەتی دەستی پێ کردووە و پاش جەنگی ۲۰۰۳ و داگیرکاریی عیراق ڕەوەندەکەی خێراتر بۆتەوە، ئەمڕۆ خەریکە هەنگاوێکی تر دەبەرێتە پێشەوە و تیایدا هەموو شوێنەوارەکانی ئابوورییەکی کۆنترۆڵکراو لەلایەن دەوڵەتەوە کە لەپاڵ خەسڵەتی تردا بە مانای زەمانەتکردنی هەندێک خزمەتگوزاری سەرەتایی و پاڵپشتی نرخی هەندێک شمەکی سەرەکی بوو دەسەندرێتەوە، باجی جۆراوجۆر لەسەر خەڵک دادەنرێت یان زیاددەکرێت، پاشماوەکانی کەرتی دەوڵەتی بە کەرتی تایبەت دەفرۆشرێت و لەم ڕێگایەشەوە بەکارسازییەکی فراوان ئەنجام دەدرێت، ئەمە جگە لە کەمکردنەوەی موچە و بڕینی یەکجارەکی هەندێک دەستگیرۆیی کۆمەڵایەتی. ئەم پەلامارە کە لە ژێر پەردەی قەیرانی سیاسی و ئابووریدا چنگ لەسەر شان دەبەرێتە پێشەوە کۆمەڵێک دەرهاویشتە لەگەڵ خۆی دەهێنیت کە دەبێ لە مەتنی هەندێک ڕەوەندی میژوویی ناو کۆمەڵگای کوردستان بۆی بڕوانین، کە دەکرێت لە خوارەوە لە چەند خاڵدا دیاری بکەین:

- کۆمەڵگای کوردستان دەورانێکی دوورو درێژ لەژێر کاریگەری جەنگ و ململانێی کوردایەتی لەگەڵ حکومەتی مەرکەزیدا بووە و تایبەتمەندییەکانی کوردایەتی وەک جووڵانەوەیەکی عەشیرەتی و دێهاتی چەکدار و فاشیزمی دەسەڵاتی حاکم لە عیراقدا وای کردووە ئەو ماوە درێژە مەیدانی سەرەکی ململانێ سیاسییەکان لەم کۆمەڵگایەدا لە دەرەوەی شارەکان ببرێتە پێشەوە و هەر بۆیە لەو چەند دەیەدا واتە لەسەرەتای شەستەکانەوە تاکو سەرەتای نەوەدەکان بوارێکی زۆر بەرتەسک بۆ بەرجەستە بوونی جووڵانەوە کۆمەڵایەتییەکان و ڕێکخراوە جەماوەرییەکان فەراهەم بووە.

- ئەنفال و کیمیاباران و کۆچی بە کۆمەڵ کاریگەری سایکۆلۆجی زۆر گەورەی لە مەودایەکی کۆمەڵایەتی فراواندا جێهێشت و ئاستی چاوەڕوانییەکانی جەماوەر و گیانی کاری دەستجەمعی و پێکەوەیی و

بەرەنگاری زۆر هێنایە خوارەوە. لە دوای نەوەدەکانیشەوە گەمارۆی ئابووری، نادیاری و هەڵواسراوی چارەنووسی سیاسی کۆمەڵگای کوردستان بۆ زیاتر لە دەیەیەک، تەونی کۆمەڵایەتی کۆمەڵگای کوردستانی تێک دا و درێژەی بەو دۆخە وێرانە دا کە ئەنفال و ڕاگواستن و تێک و پێکدانی ژێرخانی ئابووری کۆمەڵگا خوڵقاندبووی.

– دەسەڵاتدارێتی ئەحزابی میلیشیایی کوردایەتی کە خۆی لەسەر زەمینەی ئەو فاکتەرانە و تەدەخولی هێزە ئیمپریالیستەکان و دەوڵەتە کۆنەپەرستەکانی ناوچەکە و لە فەزای دوای ڕوخانی بلۆکی خۆرهەڵات و باڵادەستی کۆنەپەرستی سیاسی لە ئاستی دنیادا شکڵی گرت، کاریگەری لەسەر خوڵقاندنی تەگەرەی گەورە لەبەردەم پەرەگرتنی جووڵانەوە کۆمەڵایەتییەکان و ڕێکخراوە جەماوەرییەکان و لاوازی چەپی کۆمەڵگا بە گشتی هەبوو.
– بەو پێشینانەوە پشت بەستنی ئابووری کوردستان بە داهاتی نەوت ڕێگرە لەبەردەم پەرەگرتنی هۆشیاری چینایەتی چینی کرێکار و خۆناسینی وەک چینێک کە لە ڕووی ئابوورییەوە بەهێز و کاریگەرە.

– لە ڕووی فیکری و ئایدۆلۆژییەوە لە دوو دەیەی ڕابردوودا تێزە نیۆلیبرالەکان لە بواری ڕێکخراوبوونی جەماوەریدا کە بە ئاراستەی ناسیاسی کردن و بەرتەسککردنەوەی ئاسۆی هەڵسوڕاواندا کاری کردووە، دۆکتارینی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی جێخستووە و توێژی هەڵسوڕاوی کۆمەڵگای دەرگیری تەرزێک لە کارو هەڵسوڕانی کۆمەڵایەتی کردووە کە جەماوەر کەمترین ڕۆڵی تێدا دەبینێت. سەدان و هەزاران هەڵسوڕاو کە دەیانتوانی ماتریاڵی پێکهێنان و بەڕێخستنی ڕێکخراوەی جەماوەری بن، کراونەتە هەڵسوڕاوی مەدەنی کۆمەڵێک دەستە و کۆمەڵە کە بە پیی پێناسە جەماوەر بەیان حەشاماتێکی بەکاربەرن و چاوەڕوانی خزمەتکردن و هۆشیارکردنەوە و ڕاهێنانن، نەک هێزێکی داهێنەر و خوڵقێنەری ئاڵوگۆڕی کۆمەڵایەتی و سیاسی. لە لایەکی تریشەوە ئیدامەدانی ئەو دەستە و کۆمەڵانە پابەندی پەیوەندی توندوتۆڵ لەگەڵ دەسەڵات یان ڕێکخراوە نێو دەوڵەتییەکانن کە بەنەخشەوە کار بۆ فەراهەمکردنی بارێکی هاوسەنگ و ئارام بۆ دەسەڵاتداران دەکەن.

هەموو ئەو فاکتەرانەی سەرەوە کارێکی کردووە کە جەماوەر لەبەرانبەر پەلاماری نوێ و بەرنامەی نیۆلیبرالیزم بە داماڵینی جەماوەری کریکار و زەحمەتکێشی کوردستان لە سادەترین مافەکانی کە بەرهەمی خەباتێکی دوور و درێژ و قوربانی چەند دەیە بووە لە عیراقدا، لە دۆخێکی ناوازە لە بێ چەکی و نائامادەییدا بێت بە

بەرەنگاریی. ئەوانەی لە چەند ساڵی ڕابردوودا لە کوردستان لە بواری کاری جەماوەری و پێکهێنانی ڕێکخراوە جەماوەریەکان دەست و پەنجەیان نەرم کردووە، بە ڕەنگ و پێستەوە شعوریان بە سەختی و ناکامی ئەو هەوڵانە کردووە و هەربۆیە کاتێتی کە ڕیگای تر تاقی بکەینەوە و میتۆدی تر بگرینە بەر.

بەرلەوەی باس لەو میتۆدە بکەین جێگای خۆیەتی ئاماژە بەوە بدەین کە پەلاماری برسیکردن و مەحرومکردنی خەڵک و بەرنامەی نیۆلیبرالیزم یەکێک لە دەرکەوتەکانی پاشەکشەکردنی دەوڵەت و دامودەزگا ڕەسمیەکانە لە بواری خزمەتگوزاری و فەراهەمکردنی پێداویستیە سەرەکیەکان بە نرخێکی داشکاو. ئەم دۆخە بەشاییەکی دروست کردووە کە هەرهێزێک بە نەخشەوە دەتوانێت پڕی بکاتەوە. کۆمۆنیستەکان و چەپەکان دەتوانن ئەو هێزە بن و گەر نەبن ئەوا بوار لە بەردەم هێزی کۆنەپەرست یان تەنانەت -وەک لە زۆر جێگای تری دنیا ڕووی داوە- باندە تاوانکارەکان واڵا دەبێت بۆ ئەوەی لەو بەشاییە سوود وەرگرن.

ئەوەی کە دەتوانێت میتۆدێکی دروست بێت بۆ بەرەنگاری لەمڕۆی کوردستاندا پیکهێنانی هەرەوەزیەکان و بەڕیخستنی جووڵانەوەیەکی هەرەوەزی فراوانە. ئەم تەرزە لە ڕیکخراو بوون ڕاستەوخۆ هەڵهێنجراوی پیداویستیەکانی بەرەنگاربوونەوەی پەلاماری برسیکردنە، سادەیە، لەگەڵ ئاستی خەبات و هۆشیاری خەڵکدا وەک دەتەوە و جەماوەر تیایدا ڕاستەوخۆ بەرهەمی کاری پیکەوەیی خۆی دەبینێت و بە دوور لە بەرکەوتێکی ڕاستەوخۆی توند و تیژ لەگەڵ دەسەڵاتدا دەتوانێت بەسکێت و بەرەو پێش بچێت. ساڵیک بەر لە ئێستا ئەمە لە ڕووی تیئوریەوە بەم ئەنجامە گەیشتین و پێشنیاری هەرەوەزیەکانمان خستە ڕوو، ئەمڕۆ خەریکین بە هیمەت و لیهاتوویی هاوڕیانی خانەقین و ناوە و دەرەوەی کوردستان لەسەر واقعیەتێک و بوونێکی زەمینی قسە دەکەین. هەرەوەزیەکانی خانەقین ئەوە دەسەلمێنیت کە کاری هەرەوەزی دەتوانێت دەستپێکی جووڵانەوەیەکی کۆمەڵایەتی بەهێز بێت. لە ئەزموونی یۆناندا سەندیکا بەهێزەکان توانییان بە برەودان بە هەرەوەزیەکان سەنگەرێکی بەهێزی بەرەنگاری لەبەردەم نیۆلیبرالیزم و تاڵانکاری ئەوروپا و ترۆیکادا لێ بدەن، دەکرێت لە کوردستاندا هەرەوەزیەکان بتوانن ڕیکخراوە جەماوەریەکان هەڵبسێننەوە و دەستپێکی ڕیزبەندیەکی کۆمەڵایەتی بەهێز بن.

لە کۆتاییدا بە ئەو تێروانینەی کە دەڵێ هەرەوەزیەکان خەریکن کاری حکومەت دەکەن دەبێ بڵێین ڕاست دەکەن، بەڵام بە دیوێکدا کە ئەو

ت□وانینە بۆی ناڕوانێت ئەم ڕاستیە دەتوانێت هەوێنی پشت بەستنی جەماوەر بەخۆی بێت. ئێمە پێویستە بەر لەهەرکەس خۆمان لە پارادایمی ‘جووڵانەوەی ناڕەزایی’ دەربازبکەین. ناڕەزایی کردەیەکی مەشروعە و نیشانەی زیندویی جەماوەرە، بەڵام کاتێک دەکرێتە پرنسیپێک و پێوانەیەک بۆ هەرئاکتێکی سیاسی و کۆمەڵایەتی ئەوا پێشگریمانە ئەوەیە کە دەسەڵات و تەنانەت دەسەڵاتێک کە لەجەماوەر دابڕاوە توانای جێبەجێکردنی خواست و ئاواتەکانی خەڵکی هەیە. ئەمە جگە لە دانانی خەڵک لە پێگەی داواکار و خوازیار و بەندکردنی لەم پێناسەیەدا هیچی تر نییە. ئێمە د□یین پێویستە لەو پێناسەیە خۆمان ڕزگاربکەین و جەماوەر بە گیانی خۆبەڕێوبەری و حکومەتکردن پەروەردە بکەین. پێویستە دەسەڵات وەک بوونێکی گەورەتر لە دامەزراوەکانی دەسەڵات ببینیین و بەو مانایەش هەوڵی گرتن و بەکارهێنانی بدەین. ئەوە دروستە کە شۆڕش ناتوانێت بەبێ تێکو□پ□کدانی دامەزراوەکانی دەسەڵاتی چینی فەرمانڕەواو و ڕێکخستنی کارگەران وەک چینێکی باڵا دەست لە ڕیگای پێکهاتە و دامەزراوەی ترەوە بەسەرکەوتن بگات. بەڵام دەسەڵات بەر لەوەی دامەزراوە بێت هەیمەنەیە و ئێمە لەم بوارەدا دەتوانین هەر ئێستا کار بکەین. بەهێزبوونی هەرەوەزیەکان دەتوانێت هاوسەنگی هێز بگۆڕێت و هەیمەنەی چینی باڵادەست لە ڕووی فیکری و م□□□ی و سیاسیشەوە لاواز بکات. سەرەنجام بەشدارانی هەرەوەزیەکان و جەماوەرێک کە لە جووڵانەوەیەکی هەرەوەزیدا چالاکانە بەشدارە ڕامکردنی بۆ سیاسەتەکانی دەسەڵاتداران زۆر سەختترە لە جەماوەرێک کە تەنها لە پێگەی کرێچیەکی دەسەڵاتەوە ناڕەزایی دەرد□ بڕێت.

– دوا پرسیاری ئەم جارە، چ پەیام و ڕێنوێنییەکت بۆ چالاکانی هەرەوەزییەکان هەیە؟

ئەوەی ئێمە لێرەدا دەیڵیین پێشنیارە نەک ڕێنوێنی، بە بڕوای ئێمە هەرەوەزیەکان لە ئێستادا پێویستیەکی حەیاتیان بە فراوانبوونەوەی ئاسۆیی هەیە. بە دەربڕینێکی تر گەشەی چەندایەتی هەرەوەزیەکان لەمڕۆدا لە گەشەی چۆنایەتییان گرنگترە، ئێمە لە هیچ هەوڵێک درێغی ناکەین بۆ پشتیوانی کردن لەم فراوانبوونەوە و بایەخی ئەم کارە مەرجدار بە هیچی تر ناکەین. کاری هەرەوەزی وەک پێناسەی خۆی کارێکی سەربەخۆی جەماوەریە و ئێمە ئەمە بە بەشێک لە پێناسەکەی دەزانین، بەڵام ئەوەی کە ئاستی هۆشیاری جەماوەری بەشدار و ئاستی ڕێکخراوبوونیان لە کوێدایە نابێت خاڵی فۆکۆسی هەڵسوڕاوان بێت. ئێمە بە دیدێکی ماتریالیستیەوە پێمان وایە هۆشیاری چینایەتی و

سیاسی لە پرۆسەیەکی واقعیدا دەچێتە پێشەوە. ئەو دیدگایەی پێی وایە هەنگاوی سەرەتایی هەر کارێک هۆشیارکردنەوەیە بۆ دروست نازانین. بەوە ئاشناین کە سۆشیالیستەکان و کۆمۆنیستەکان یەکەمین ئەرکی خۆیان بە هۆشیارکردنەوەی جەماوەر دەزانن. زۆر جار دەگوترێت کە کۆمۆنیستەکان پێویستە بیروباوەڕی خۆیان بڵاو بکەنەوە، ئەمە لامان وایە ئەو جۆرە بیرکردنەوەیە نزیکایەتی لە میتۆدی ئاینی و کاری تەبشیری هەیە. ئەمە تێوەچوون لە پراکتیکێکی واقعی و دەرگیربوونی جەماوەر لە هەوڵێکی دەستەجەمعیدا بۆ وەڵامدانەوە بە کێشەکانی ژیانیان ئەو پرۆسە واقعیەیە کە هۆشیاری تێدا پێش دەکەوێت و ڕێکخراوبوونی تێدا پەرەدەگرێت.

یەکێک لە مەرجەکانی ئەو فراوانبوونەوەیە ئاراستەکردنی جەماوەر و هاندانیانە بۆ دەستبردن بۆ پێکهێنانی هەرەوەزیەکان، بڵاوکردنەوەی هەواڵەکانی پێشڕەویەکانی هەرەوەزیەکانە. موبادەرەی چالاکوانانی سۆشیالیستە بۆ پێکهێنانی هەر چەشنە هەرەوەزیەک کە زەمینەی سەرکەوتنی هەیە بۆ لەبەرچاوگرتنی ئەوەی چەندە بچوک یان گەورەیە. هەنگاوێک کە دەتوانێت هەر ئێستا هەڵبهێنرێتەوە و لە پاش فراوانبوونەوەی نیسبی هەرەوەزیەکان فوکەسی بخرێتە سەر پەروەردە کردنی کەوادری هەرەوەزیە. ئەو چالاکوانانەی ئێستا موبادەرەی هەرەوەزیەکان دەکەن پێویستە هەوڵ بدەن کەوادری وەک خۆیان پەروەردە بکەن، نووسین لەسەر هەرەوەزیەکان و وەڵامدانەوە بە ئیشکالاتە فیکریەکان، گواستنەوەی ئەزموونە سەرکەوتووەکانی وڵاتانی تر و نووسین لەبارەیانەوە، گرتنی سیمینار و کۆڕی بەردەوام تا دەگاتە ئاستی سازدانی خولی تایبەت بۆ ئامادکردنی کادری ئەم جووڵانەوەیە لە وردەکاریەکانی ئەو پرۆسەی پەروەردەکردنەیە.

دیارە ئەمانە گشت ئەرکەکانی هەڵسوڕاوانێکی سۆشیالیست نیین کە لەناو هەرەوەزیەکاندا کار دەکەن، بەڵام ئەو بابەتە واتە پێشنیارمان بۆ هەڵسوڕاوانی سۆشیالیست لە دەرەوەی مەبەستی پرسیارەکەی ئێوەیە و دەکرێت بۆ کاتێکی تری هەڵگرین.